

Насоки

Насоки № 2/2024 относно член 48 от ОРЗД

Версия 2.1

Приети на 4 юни 2025 г.

История на версиите

Версия 1.0	2 декември 2024 г.	Приемане на насоките за обществена консултация
Версия 2.0	4 юни 2025 г.	Приемане на насоките след обществена консултация
Версия 2.1	20 юни 2025 г.	Подобрена разделителна способност на приложението

КРАТЪК ПРЕГЛЕД

В член 48 от ОРЗД е предвидено, че: „Всяко решение на съд или трибунал и всяко решение на административен орган на трета държава, с което от администратор или обработващ лични данни се изисква да предаде или разкрие лични данни, могат да бъдат признати или да подлежат на изпълнение по какъвто и да било начин само ако се основават на международно споразумение, като договор за правна взаимопомощ, което е в сила между третата държава, отправила искането, и Съюза или неговa държава членка, без да се засягат другите основания за предаване на данни съгласно настоящата глава“.

Целта на настоящите насоки е да се изяснят обосновката и целта на този член, включително взаимодействието му с другите разпоредби в глава V от ОРЗД, и да се предоставят практически препоръки за администраторите и обработващите лични данни в ЕС, към които може да бъдат отправени искания от органи на трети държави за разкриване или предаване на лични данни.

Основната цел на разпоредбата е да бъде пояснено, че съдебни или административни решения на органи на трети държави не могат автоматично и пряко да бъдат признати или изпълнени в държава — членка на ЕС, като по този начин се подчертава правният суверенитет по отношение на правото на трети държави. Като общо правило признаването и изпълнението на чуждестранни съдебни или административни решения се осигурява от приложими международни споразумения.

Независимо дали съществува приложимо международно споразумение, ако администратор или обработващ лични данни в ЕС получи и изпълни искане за лични данни от орган на трета държава, това представлява предаване на данни съгласно ОРЗД и трябва да е в съответствие с член 6 и разпоредбите в глава V.

Дадено международно споразумение може да дава както правно основание (съгласно член 6, параграф 1, буква в) или член 6, параграф 1, буква д)), така и основание за предаване (съгласно член 46, параграф 2, буква а)).

При липса на международно споразумение или ако споразумението не дава правно основание съгласно член 6, параграф 1, буква в) или член 6, параграф 1, буква д), могат да бъдат разгледани други правни основания. По същия начин, ако не съществува международно споразумение или споразумението не осигурява подходящи гаранции съгласно член 46, параграф 2, буква а), може да се приложат други основания за предаване, включително дерогациите по член 49.

Съдържание

1	Въведение	5
2	Какво е приложното поле на тези насоки?	6
3	Каква е целта на член 48?	7
4	В кои случаи се прилага член 48?	8
5	При какви условия администраторите и обработващите лични данни могат да изпълняват искания от органи на трети държави?	8
5.1	Съответствие с член 6 от ОРЗД.....	9
5.2	Съответствие с изискванията в глава V от ОРЗД.....	12
	Приложение — практически стъпки.....	15

Европейският комитет по защита на данните,

като взе предвид член 70, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (по-нататък „ОРЗД“),

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално приложение XI и протокол 37 към него, изменено с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 154/2018 от 6 юли 2018 г. ⁽¹⁾,

като взе предвид членове 12 и 22 от своя Правилник за дейността,

ПРИЕ СЛЕДНИТЕ НАСОКИ:

1 ВЪВЕДЕНИЕ

1. В член 48 от ОРЗД — със заглавие „Предаване или разкриване на данни, което не е разрешено от правото на Съюза“ — е предвидено следното: *„Всяко решение на съд или трибунал и всяко решение на административен орган на трета държава, с което от администратор или обработващ лични данни се изисква да предаде или разкрие лични данни, могат да бъдат признати или да подлежат на изпълнение по какъвто и да било начин само ако се основават на международно споразумение, като договор за правна взаимопомощ, което е в сила между третата държава, отправила искането, и Съюза или негова държава членка, без да се засягат другите основания за предаване на данни съгласно настоящата глава“*.
2. Целта на настоящите насоки е да се изяснят обосновката и целта на член 48 от ОРЗД, включително взаимодействието му с другите разпоредби в глава V от ОРЗД, и да се предоставят практически препоръки за администраторите и обработващите лични данни в ЕС, към които може да бъдат отправени искания от органи на трети държави за разкриване или предаване ⁽²⁾ на лични данни.
3. Разпоредбата е част от глава V от ОРЗД „Предаване на лични данни на трети държави или международни организации“. Това означава, че тя трябва да се тълкува във връзка с член 44 от ОРЗД, в който ясно се посочва, че **„всички разпоредби на настоящата глава се прилагат, за да се направи необходимото нивото на защита на физическите лица, осигурено от [ОРЗД], да не се излага на риск“**. Освен това член 48 следва да се тълкува във връзка със съображение 102 от ОРЗД, в което се пояснява, че ОРЗД „(...) не засяга разпоредбите на международните споразумения, сключени между Съюза и трети

⁽¹⁾ Позоваването на „ЕС“ и „държави членки“ в настоящия документ следва да се разбира като позоваване съответно на „ЕИП“ и „държави — членки на ЕИП“.

⁽²⁾ Член 48 се отнася до „предаване или разкриване“. По тази причина това ще бъдат използваните понятия в целия текст на настоящите насоки, макар че ЕКЗД ясно е посочил в своите Насоки 5/2021, че разкриването на лични данни се квалифицира като предаване, при условие че са изпълнени трите критерия на насоките (вж. част 2.2 от Насоки 5/2021 на ЕКЗД относно взаимодействието между прилагането на член 3 и разпоредбите, свързани с международното предаване на данни съгласно глава V от ОРЗД).

държави, с които се урежда предаването на лични данни, включително подходящите гаранции за субектите на данни“.

2 КАКВО Е ПРИЛОЖНОТО ПОЛЕ НА ТЕЗИ НАСОКИ?

4. Настоящите насоки са конкретно предназначени за искания, отнасящи се до прякото взаимодействие между орган на трета държава и частен субект в ЕС (за разлика от други случаи, когато личните данни се обменят пряко между публични органи съответно в ЕС и в трети държави, напр. въз основа на договор за правна взаимопомощ). Такива искания могат да постъпят от всякакви видове публични органи, включително такива, които упражняват надзор върху частния сектор, например банкови регулаторни органи и данъчни органи, както и органи с компетентност в областите на правоприлагането и националната сигурност ⁽³⁾.
5. В приложното поле на настоящите насоки са само случаите, когато такива искания са отправени до администратори или обработващи лични данни в ЕС и обработването се извършва по реда на член 3, параграф 1 от ОРЗД.
6. В член 48 не се прави разграничение между частни и публични администратори и обработващи лични данни, които получават искане за лични данни от органи на трети държави. За целите на настоящите насоки обаче анализът по-долу се съсредоточава върху преките искания, отправени към частни субекти в ЕС, предвид това, че те изглежда са най-често срещаният случай на прилагане на член 48 и че исканията към публични органи обикновено попадат под условията на международното сътрудничество, уредено в международни споразумения.
7. ЕКЗД изтъква, че сътрудничеството с публични органи в трети държави може да се урежда с допълнителни правила извън изискванията на разпоредбите в ОРЗД ⁽⁴⁾. Такива изисквания не се разглеждат в настоящите насоки.
8. Настоящите насоки не се отнасят за други случаи, които могат да възникнат в практиката, когато орган на трета държава отправи искане за предоставяне на лични данни към субект, намиращ се на собствената му територия (дружество майка), който след това ще изиска данните от свое дъщерно дружество в ЕС, за да може да отговори на искането. В такъв случай предаването на данни от дъщерното дружество в ЕС към дружеството майка в трета държава представлява предаване на лични данни. Поради това, в качеството си на износител на

⁽³⁾ Обмен на данни за целите на правоприлагането и на националната сигурност обикновено се извършва между съответните органи, следователно член 48 не е приложим, тъй като предаване на данни от този вид не попада в приложното поле на ОРЗД. Следователно ЕКЗД потвърждава своята позиция, изразена в насоките му относно член 49 от ОРЗД, а именно, че: „В случай че е налице международно споразумение, например договор за правна взаимопомощ (MLAT), дружествата от ЕС като цяло следва да отказват преки молби и да насочват изискващия орган от трета държава към съществуващ MLAT или споразумение“. Напоследък обаче се наблюдава тенденция при договарянето по международни споразумения да се предвиждат и преки искания от правоприлагащи органи в трети държави за достъп до лични данни, обработвани от частни субекти в ЕС, например във Втория допълнителен протокол към Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство относно засиленото сътрудничество и разкриването на електронни доказателства (CETS № 224).

⁽⁴⁾ Например, когато става въпрос за сътрудничество с правоприлагащи органи на трета държава, се прилагат и наказателноправните процесуални правила на държавата членка на получилия искането субект.

данните дъщерното дружество в ЕС трябва да спазва разпоредбите на ОРЗД, и по-специално член 6 и глава V. В зависимост от обхвата, подходящ инструмент за извършване на такова предаване може да бъде едно решение относно адекватното ниво на защита по член 45. Обаче предвид факта, че искането първоначално е отправено до субект в същата трета държава като тази на запитващия публичен орган, този случай не попада в приложното поле на член 48.

3 КАКВА Е ЦЕЛТА НА ЧЛЕН 48?

9. Съгласно член 48 решения на съд и на административен орган на трета държава, с които от администратор или обработващ лични данни се изисква да предаде или разкрие лични данни, могат да бъдат признати или да подлежат на изпълнение само ако се основават на приложимо международно споразумение ⁽⁵⁾, например договор за правна взаимопомощ (MLAT), което е в сила между третата държава, отправила искането, и ЕС или държава членка ⁽⁶⁾, без да се засягат другите основания за предаване на данни съгласно глава V от ОРЗД. Този член урежда достъпа на съдилища и административни органи на трети държави до лични данни, които подлежат на защита съгласно ОРЗД. В съображение 115 се пояснява, че целта на разпоредбата е да се защитят личните данни от извънтериториалното прилагане на законодателство на трети държави, което *„може да бъде в нарушение на международното право и да възпрепятства осигуряването на защитата на физическите лица, гарантирана в Съюза с [ОРЗД]“*.
10. Следователно, когато данни, обработвани в ЕС, се предават или разкриват в отговор на пряко отправено искане от орган на трета държава, това разкриване подлежи на разпоредбите на ОРЗД и представлява предаване по смисъла на глава V. Това означава, че както при всяко предаване съгласно разпоредбите на Регламента, трябва да е налице правно основание за обработването съгласно член 6 и за предаване съгласно глава V.
11. ЕКЗД потвърждава, че отправено искане от чуждестранен орган само по себе си не представлява правно основание за обработване или основание за предаване ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ По отношение на сключените от Съюза международни споразумения вж. решение на Съда на ЕС по дело C-327/91, Френска република/Комисия, т. 27. Във връзка с член 228 от Договора за ЕИО Съдът на ЕС отбелязва, че в член 228 е използван изразът „споразумение“ в общ смисъл за всяко задължение, поето от субекти, за които се прилага международното право, което има задължителен характер, независимо от официалното наименование на такова задължение.

⁽⁶⁾ Тази формулировка отразява разпоредбите на международното право, съгласно които решение на национален съд, трибунал или административен орган няма правно действие в други юрисдикции, освен ако това не е предвидено в приложимо международно споразумение. Следователно, когато решения на съд и на административен орган на трети държави се отнасят за субекти в рамките на ЕС, трябва да е налице международно споразумение между тази трета държава и ЕС или въпросната държава членка, за да могат да бъдат признати и да подлежат на изпълнение съгласно правото на Съюза или на държавата членка. Необходимо е обаче да бъде направено разграничение между необходимостта от съществуването на международно споразумение, за да може решение на съд или на административен орган на трета държава да бъде признато и да подлежи на изпълнение, и въпроса дали личните данни могат да бъдат законно предадени на трета държава, включително при липса на такова споразумение.

⁽⁷⁾ В тази връзка вж. също Съвместния отговор на ЕКЗД и ЕНОЗД, предоставен на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, относно въздействието на Закона за облачните технологии на САЩ върху европейската правна уредба в областта на защитата на личните данни (в приложение), стр. 3.

4 В КОИ СЛУЧАИ СЕ ПРИЛАГА ЧЛЕН 48?

12. Член 48 се прилага в случаите, когато администратор или обработващ лични данни в ЕС получи решение на административен орган или на съд в трета държава с искане за предаване или разкриване на лични данни. Формулировките на разпоредбата „съд“, „трибунал“ и „административен орган“ се отнасят до публичен орган в трета държава. ЕКЗД счита, че използваната от органа на трета държава терминология, за да бъде квалифицирано искането като „решение на съд“ или „решение на административен орган“, не е от решаващо значение дали да бъде приложен член 48, при условие, че това е официално отправено искане от орган на трета държава.
13. ЕКЗД счита, че в обхвата на формулировката на член 48 се включва всеки възможен начин, по който администратор или обработващ лични данни в ЕС би могъл да предостави на орган на трета държава достъп до лични данни.
14. Член 48 не ограничава целите, за които органът на третата държава може да поиска данни. Следователно в обхвата на разпоредбата попадат отправени искания от органи на трети държави в различни ситуации и за различни цели, напр. искания от правоприлагащи органи или органи в областта на националната сигурност, финансови регулаторни органи или публични органи с компетентност в областта на одобряването на фармацевтични продукти, медицински изделия и др.
15. В член 48 не се прави разграничение между случаите, когато орган на трета държава отправя искане до администратор или обработващ лични данни в ЕС да предаде или разкрие лични данни, а администраторът или обработващият лични данни може да откаже да изпълни искането, без това да поражда неблагоприятни правни последици съгласно правото на ЕС или на трета държава, и случаите, когато отказът може да доведе до санкции за неспазване на изискванията. ЕКЗД припомня, че **във всички случаи трябва да бъде направена „проверка в две стъпки“**, когато ще се извършва предаване на лични данни на трети държави: „на първо място, трябва да има правно основание за обработването на лични данни, наред с изпълнението на изискванията на всички имащи отношение разпоредби на ОРЗД; и на второ — трябва да са спазени разпоредбите на глава V. Следователно обработването, т.е. предаването или разкриването на лични данни, трябва да се извършва при спазване на общите принципи, предвидени в член 5, и да се основава на едно от правните основания, определени в член 6 от ОРЗД ⁽⁸⁾“

5 ПРИ КАКВИ УСЛОВИЯ АДМИНИСТРАТОРИТЕ И ОБРАБОТВАЩИТЕ ЛИЧНИ ДАННИ МОГАТ ДА ИЗПЪЛНЯВАТ ИСКАНИЯ ОТ ОРГАНИ НА ТРЕТИ ДЪРЖАВИ?

16. Член 48 е част от глава V от ОРЗД относно „Предаване на лични данни на трети държави или международни организации“ и трябва да се тълкува във връзка с член 44 от ОРЗД, в който се определя, че „Предаване на лични данни, които се обработват или са предназначени за обработване след предаването на трета държава или на международна организация, се осъществява само при условие че са спазени другите разпоредби на настоящия

⁽⁸⁾ Вж. Съвместния отговор на ЕКЗД и ЕНОЗД, предоставен на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, относно въздействието на закона за облачните технологии на САЩ върху европейската правна уредба в областта на защитата на личните данни, стр. 3. Вж. Насоки № 2/2018 на ЕКЗД относно дерогациите по член 49 от Регламент 2016/679, приети на 25 май 2018 г.

регламент, само ако администраторът и обработващият лични данни спазват условията по настоящата глава, включително във връзка с последващи предавания на лични данни от третата държава или от международната организация на друга трета държава или на друга международна организация“. Освен това в съображение 115 от ОРЗД се пояснява, че предаването на данни следва да е разрешено само когато са изпълнени условията на Регламента. Това означава, че за всяко предаване или разкриване на лични данни в отговор на искане от орган на трета държава се изисква да е налице правно основание за обработването (член 6 от ОРЗД) и да са спазени изискванията за предаване на лични данни на трети държави или международни организации (глава V от ОРЗД).

17. Както вече беше посочено, в допълнение към необходимостта да се гарантира, че са спазени разпоредбите на ОРЗД, може да е необходимо администраторът или обработващият лични данни да спазят и допълнителни изисквания, произтичащи от други правни инструменти, напр. национални процедурни правила или международни споразумения, в които е предвидено сътрудничество с органа на третата държава.
18. Освен това, ако получателят на искането е обработващ лични данни, той трябва да уведоми администратора без ненужно забавяне и да спазва указанията на администратора по отношение на искането, освен ако правото на Съюза или правото на държавата членка, което се прилага спрямо обработващия лични данни, забранява такова информиране на „важни основания от публичен интерес“ ⁽⁹⁾.

5.1 Съответствие с член 6 от ОРЗД

19. Съгласно член 44 от ОРЗД предаването на лични данни на трета държава се извършва само при условие че са спазени другите разпоредби на Регламента и само ако са спазени условията по глава V. Следователно, предаването на лични данни на трети държави или международни организации трябва също така да отговаря на условията на другите разпоредби на ОРЗД.
20. В член 5, параграф 1 от ОРЗД се определят общи и задължителни принципи за обработването на лични данни. Съгласно член 5, параграф 2 администраторът носи отговорност за спазването на задълженията, посочени в параграф 1 (това се прилага и когато дейностите по обработване се извършват чрез обработващ лични данни). Съгласно член 5, параграф 1 всяко обработване на лични данни трябва да има правно основание съгласно член 6. Следователно е необходим правен анализ по отношение на всеки конкретен случай.
21. В случая, разгледан в член 48, се приема, че е налице решение на съд, трибунал или административен орган на трета държава, в което е отправено искане към администратор или обработващ лични данни в ЕС да предаде или разкрие лични данни. В допълнение, това искане от орган на трета държава може да бъде признато или приведено в изпълнение само ако се основава на международно споразумение, което може да породви правно действие на това искане и задължение, което се прилага спрямо администратора, а неспазването му би имало правни последици. За обработването на лични данни в изпълнение на правно задължение **в член 6, параграф 1, буква в)** е предвидено изрично правно основание. В резултат на това ЕКЗД е на мнение, че в случая, разгледан в член 48, когато е налице приложимо международно споразумение, подходящото правно основание за предаването ще бъде член 6, параграф 1, буква в) във връзка с член 6, параграф 3, при условие че са изпълнени условията на тези разпоредби.

⁽⁹⁾ В този смисъл вж. член 28, параграф 3, буква а) от ОРЗД и Насоки № 7/2020 на ЕКЗД относно понятията „администратор“ и „обработващ лични данни“ в ОРЗД, приети на 7 юли 2021 г.

22. Под приложимо международно споразумение се има предвид международно споразумение, в което е предвидена възможност за отправяне на преки искания от публични органи в трети държави за достъп до лични данни, обработвани от частни субекти в ЕС. Ако няма такова споразумение, но в международно споразумение е предвидено сътрудничество между публичните органи в тази конкретна област, например договор за правна взаимопомощ (MLAT), частните субекти в ЕС като цяло следва да насочват отправения искането орган на трета държава към националния компетентен орган в съответствие с предвидения ред в MLAT или споразумението.
23. В случай на съмнение относно наличието на международно споразумение и неговото естество, субектите в ЕС, които получат искане, могат да се свържат и да се консултират с компетентните национални органи (например министерството на правосъдието, министерството на външните работи, секторните надзорни органи и пр.).
24. В случаите, когато не е налице правно задължение за администратора по силата на международно споразумение, остава възможно позоваването на други правни основания съгласно член 6, при условие че са изпълнени правните изисквания, определени в глава V от ОРЗД. Прилагането на тези други правни основания обаче трябва да бъде внимателно разгледано за всеки отделен случай. Поради големия брой възможни положения, може да се формулират общи твърдения относно приложимостта на член 6 само в много ограничена степен.
25. По принцип даденото съгласие съгласно член 6, параграф 1, буква а) може да се счита за правно основание за предаване на личните данни на трети държави. Позоваването на съгласието като правно основание обаче обикновено е неподходящо в определени области, особено ако обработването на данните е във връзка с упражняването на официални правомощия ⁽¹⁰⁾.
26. Прилагането на член 6, параграф 1, буква б) изглежда изключено поради самата му формулировка. Поради това ЕКЗД е на мнение, че частноправен субект в ЕС **не може да се позовава на член 6, параграф 1, буква б)** като подходящо правно основание за изпълнение на искане от орган на трета държава за предаване или разкриване на лични данни.
27. В случаите, когато разкриването на лични данни въз основа на международно споразумение не е задължително, но такова сътрудничество все пак е разрешено съгласно правото на ЕС или на държава членка, може да се използва **член 6, параграф 1, буква д)** като правно основание за обработването на лични данни, тъй като то може да се счита за необходимо за изпълнението на задача в обществен интерес ⁽¹¹⁾. В такива случаи обработването трябва да се основава на правото на Съюза или на държавата членка, както се изисква в член 6, параграф 3 от ОРЗД.

⁽¹⁰⁾ Вж. в този смисъл правното определение в първото изречение на съображение 43 относно изискването за свободно дадено съгласие. Това важи в още по-голяма степен, ако случаят е свързан с публични органи от трети държави. Вж. също Съвместния отговор на ЕКЗД и ЕНОЗД, предоставен на Комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи, относно въздействието на закона за облачните технологии на САЩ върху европейската правна уредба в областта на защитата на личните данни, бележка под линия 28.

⁽¹¹⁾ Вж. напр. член 6 от втория допълнителен протокол към Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство относно засиленото сътрудничество и разкриването на електронни доказателства (CETS № 224).

28. Що се отнася до **член 6, параграф 1, буква г)**, ЕКЗД потвърждава, че при конкретни и установени обстоятелства **жизненоважните интереси на субекта на данните** могат да бъдат посочени като правно основание за предаване на лични данни в изпълнение на искане на трета държава, при условие че са изпълнени условията, определени в международното право ⁽¹²⁾. По отношение на **жизненоважните интереси на други физически лица** ЕКЗД припомня, че *„обработването на лични данни единствено въз основа на жизненоважен интерес на друго физическо лице следва да се състои по принцип, само когато обработването не може явно да се базира на друго правно основание“* ⁽¹³⁾.
29. ЕКЗД приема, че в зависимост от отделния случай, е възможно при извънредни обстоятелства да се посочи **член 6, параграф 1, буква е)** като основание за предаване или разкриване на лични данни на органи на трети държави ⁽¹⁴⁾. В тази връзка Комитетът припомня, че всяко обработване, основано на законните интереси на администратора или на трети страни, трябва да бъде необходимо и балансирано спрямо интересите или основните права и свободи на субекта на данните ⁽¹⁵⁾. Резултатът от теста за баланса определя дали за правно основание на обработването може да се посочи това за законен интерес. **По принцип всяко обработване, основано на законен интерес, във всички случаи е ограничено до това, което е явно необходимо за преследване на цел от този конкретен интерес на администратора или третата страна.**
30. Въпреки факта, че в някои случаи администраторът може да има легитимен интерес да изпълни искане на орган на трета държава за разкриване на лични данни, частен стопански оператор, действащ в качеството на администратор, не може да се позовава на член 6, параграф 1, буква е) за превантивно събиране и съхраняване на лични данни, за да може при поискване да предостави такава информация на правоприлагащи органи за целите на предотвратяване, разкриване и преследване на престъпления, когато тези дейности по обработване са несвойствени за неговата действителна (икономическа и търговска) дейност ⁽¹⁶⁾. Освен това ЕКЗД вече има изразено становище във връзка с една конкретна ситуация, че интересите или основните права и свободи на субекта на данните при тези конкретни обстоятелства имат преимущество пред интереса на администратора да изпълни искането на правоприлагащ орган на трета държава, за да избегне санкции за неизпълнение ⁽¹⁷⁾.

⁽¹²⁾ Такъв може да бъде например случаят при искания за достъп до лични данни, отнасящи се до отвлечени непълнолетни лица или други ситуации, при които предаването е от жизненоважен интерес на самите субекти на данните.

⁽¹³⁾ Съображение 46 от ОРЗД.

⁽¹⁴⁾ За допълнителна информация вж. Насоки № 1/2024 на ЕКЗД относно обработването на лични данни на основание член 6, параграф 1, буква е) от ОРЗД, версия 1.0, приети на 8 октомври 2024 г.

⁽¹⁵⁾ При оценката на въздействието на обработването върху интересите на субекта на данните се вземат предвид всички възможни (потенциални или действителни) последици за субекта на данните, принципите на пропорционалност по отношение на защитата на данните, както и елементи, например тежестта на предполагаемите престъпления, за които е изпратено уведомление, обхватът на искането, приложимите стандарти и процедурни гаранции в третата държава, както и приложимите гаранции за защита на данните. При тази оценка се обръща особено внимание и на естеството на обработваните лични данни и на начина, по който те се обработват. Освен това с ОРЗД е въведена и необходимостта да се вземат предвид основателните очаквания на субекта на данните. За допълнителна информация относно теста за необходимост и баланс вж. също Насоки № 1/2024 на ЕКЗД относно обработването на лични данни на основание член 6, параграф 1, буква е) от ОРЗД (версия 1.0), приети на 8 октомври 2024 г.

⁽¹⁶⁾ Решение на Съда (голям състав) от 4 юли 2023 г., Meta Platforms Inc и др./Bundeskartellamt, дело C-252/21, т. 124 и 132.

⁽¹⁷⁾ Вж. изразената позиция от ЕКЗД по отношение на областта на правоприлагането и националната сигурност в съвместния отговор на ЕКЗД и ЕНОЗД, предоставен на Комисията по граждански свободи,

5.2 Съответствие с изискванията в глава V от ОРЗД

31. Както вече беше посочено по-горе, член 48 трябва да се тълкува във връзка с член 44, който съдържа общият принцип за предаването на данни, въведен в тази глава. В член 44 се определят следните условия за предаване на лични данни съгласно ОРЗД: всяко предаване се осъществява само при условие че са спазени другите разпоредби на Регламента, и трябва да отговаря на условията, определени в глава V (проверка в две стъпки), *„за да се направи необходимото нивото на защита на физическите лица, осигурено от настоящия регламент, да не се излага на риск“*. Разпоредбите относно международното предаване на данни имат за цел да се гарантира, че високото ниво на защита на личните данни в рамките на ЕС се запазва и когато данните се предават на трети държави с различни правни системи и стандарти за защита на данните.
32. За тази цел в глава V са изброени основанията за предаване, като се започне с решенията на Европейската комисия относно адекватното ниво на защита съгласно член 45. Ако няма решение относно адекватното ниво на защита, може да се предвидят подходящи гаранции чрез един от инструментите за предаване на данни, предвидени в член 46. При липса на решение относно адекватното ниво на защита или на подходящи гаранции, в ограничен брой конкретни ситуации биха могли да се прилагат дерогациите по член 49.
33. За разлика от другите разпоредби в глава V, тази в член 48 не е основание за предаване на данни. Самата разпоредба не съдържа гаранции за защита на данните, а пояснява, че решенията на съд и на административен орган на трети държави не могат да бъдат признати или да подлежат на изпълнение в ЕС, освен ако това не е предвидено в международно споразумение. Поради това, преди да отговори на искане от орган на трета държава, попадащо в обхвата на член 48, администраторът или обработващият лични данни в ЕС трябва да определи приложимо основание за предаването на данни в други разпоредби от глава V.
34. Съгласно член 46, параграф 2, буква а) подходящи гаранции могат да бъдат предвидени в *„инструмент със задължителен характер и с изпълнителна сила между публичните органи или структури“*, т.е. международно споразумение по смисъла на член 48. Такива споразумения се сключват от държавите и традиционно дават възможност за сътрудничество между публичните органи, но могат да предвиждат и пряко сътрудничество между частни субекти и публични органи⁽¹⁸⁾. Ако в приложното поле на дадено международно споразумение се включва сътрудничество между администратора или обработващия лични данни в ЕС и органа на третата държава, отправил искането, това споразумение може да послужи като основание за предаване на лични данни, ако в него са предвидени подходящи гаранции в съответствие с член 46, параграф 2, буква а).
35. ЕКЗД изготви списък с минимални гаранции, които следва да се съдържат в международните споразумения, попадащи в обхвата на член 46, параграф 2, буква а). Такива гаранции трябва да са от естество да гарантират, че лицата, чиито лични данни са предадени, се ползват от

правосъдие и вътрешни работи, относно въздействието на закона за облачните технологии на САЩ върху европейската правна уредба в областта на защитата на личните данни.

⁽¹⁸⁾ ЕКЗД не разполага с информация за наличието на много международни споразумения от този вид. Един такъв пример е Съветът на Европа: Втори допълнителен протокол към Конвенцията за престъпления в кибернетичното пространство относно засиленото сътрудничество и разкриването на електронни доказателства (CETS № 224), който обаче все още не е влязъл в сила.

ниво на защита, което по същество е равностойно на гарантираното в ЕС ⁽¹⁹⁾. Следователно приложимите международни споразумения ⁽²⁰⁾, предвиждащи предаване на лични данни, следва наред с другото да включват изисквания да бъдат гарантирани основните принципи за защита на данните и от двете страни, т.е. споразуменията следва да осигуряват правата на субектите на данни да подлежат на изпълнение и да са ефективни, да съдържат ограничения върху по-нататъшното предаване и споделянето на данните, да включват допълнителни гаранции за чувствителни данни и да осигуряват независими механизми за правна защита и наблюдение ⁽²¹⁾. Подходящите гаранции могат да бъдат включени в самото международно споразумение, което предвижда пряко сътрудничество между администратора или обработващия лични данни и органите на третата държава, или в отделен инструмент със задължителен характер.

36. Член 48 се отнася до международно споразумение, *„без да се засягат другите основания за предаване на данни съгласно настоящата глава“*. Според становището на ЕКЗД по отношение на изискванията в глава V ⁽²²⁾ тази формулировка може да обхваща две възможни ситуации:

- Първо, ако **няма международно споразумение**, предвиждащо сътрудничество между администратора или обработващия лични данни и органа на трета държава, предаването на данни на орган на трета държава трябва да се основава на друго правно основание съгласно член 6 от ОРЗД и на друго основание за предаване на данни съгласно глава V.
- Второ, ако е налице международно споразумение, предвиждащо правното основание съгласно член 6, но **то не съдържа подходящите гаранции** в съответствие с член 46, параграф 2, буква а) и Насоки № 2/2020 на ЕКЗД, администраторът трябва да определи друго основание за предаване в глава V.

37. При липса на приложимо решение относно адекватността ⁽²³⁾ или подходящи гаранции, в член 49 от ОРЗД се предлагат ограничен брой конкретни ситуации, при които може да се извършва предаване на данни, например ако то е необходимо поради важни причини от обществен интерес или за установяването, упражняването или защитата на правни претенции ⁽²⁴⁾. Но както е обяснено в предишни насоки, издадени от ЕКЗД, дерогациите по

⁽¹⁹⁾ Съд на Европейския съюз, дело C-311/18, Data Protection Commissioner/Facebook Ireland и Maximillian Schrems („Schrems II“), точка 96.

⁽²⁰⁾ При съмнения относно наличието на международно споразумение и неговото естество, субектите в ЕС, до които е отправено искане, могат да се свържат и да се консултират с компетентните национални органи (например министерството на правосъдието, министерството на външните работи, секторните надзорни органи и пр.).

⁽²¹⁾ В тази връзка вж. част 2 от Насоки № 2/2020 относно член 46, параграф 2, буква а) и член 46, параграф 3, буква б) от Регламент 2016/679 за предаване на лични данни между публични органи от ЕИП и публични органи извън ЕИП, версия 2.0, приети на 15 декември 2020 г.

⁽²²⁾ По отношение на член 6 от ОРЗД може да има трета ситуация, когато е налице международно споразумение, което не дава подходящо правно основание съгласно член 6, параграф 1, буква в) или член 6, параграф 1, буква д) от ОРЗД, например защото съответните разпоредби на споразумението не са достатъчно конкретни (напр. те не отразяват елементите, изброени в член 6, параграф 3 от ОРЗД).

⁽²³⁾ Оценката дали дадено решение относно адекватното ниво на защита е приложимо следва да се извършва за всеки отделен случай, като се взема предвид по-специално обхватът на решението относно адекватното ниво на защита.

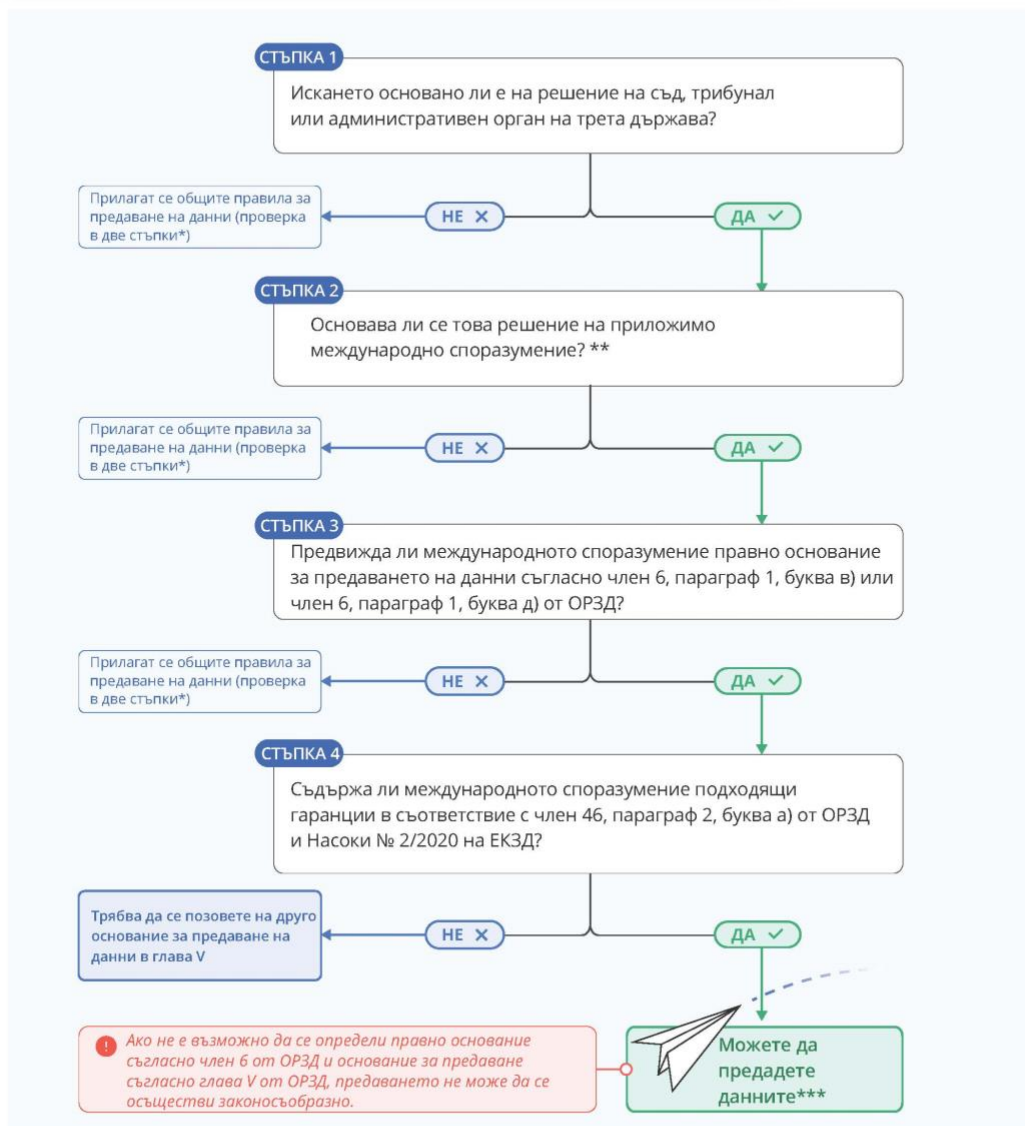
⁽²⁴⁾ Вж. член 49, параграф 1, букви г) и д) от ОРЗД.

член 49 от ОРЗД трябва да се тълкуват ограничително и се отнасят главно до дейности по обработване, които засягат отделни случаи и не се повтарят ⁽²⁵⁾.

⁽²⁵⁾ Вж. Насоки № 2/2018 на ЕКЗД относно дерогациите по член 49 от Регламент 2016/679, приети на 25 май 2018 г.

Член 48 се отнася до случаи, когато публичен орган в трета държава отправя искане до администратор или обработващ лични данни в ЕС да предаде данни на този орган и искането произтича от решение на съд, трибунал или административен орган на третата държава.

При получаване на **искане** за лични данни от орган в трета държава администраторът или обработващият лични данни²⁶ в Съюза следва да отговори на следните въпроси, за да реши дали искането може да бъде изпълнено:

*Проверка в две стъпки: За да бъде законосъобразно предаването на данни, е необходимо правно основание съгласно член 6 от ОРЗД и основание за предаване съгласно глава V от ОРЗД.

** В този конкретен случай приложимо международно споразумение би означавало международно споразумение, предвиждащо възможност за пряко отправяне на искания от публични органи в трети държави за достъп до лични данни, обработвани от частни субекти в ЕС. Ако няма такова споразумение, но в международно споразумение се предвижда сътрудничество между публичните органи в тази конкретна област, например договор за правна взаимопомощ (MLAT), частните субекти в ЕС като цяло следва да насочват отправения искане орган на третата държава към националния компетентен орган в съответствие с предвидения ред в MLAT или споразумението (вж. също бележка под линия 3 от насоките).

***При условие че е гарантирано спазването на другите приложими разпоредби на ОРЗД.

26. Ако получателят на искането е обработващ лични данни, той трябва да уведоми администратора без ненужно забавяне и да спазва указанията на администратора по отношение на искането, освен ако правото на Съюза или правото на държавата членка, което се прилага спрямо обработващия лични данни, забранява такова информиране на „важни основания от публичен интерес“ (вж. в този смисъл член 28, параграф 3, буква а) от ОРЗД и Насоки № 7/2020 на ЕКЗД относно понятията „администратор“ и „обработващ лични данни“ в ОРЗД, приети на 7 юли 2021 г.).